

NOTĂ INFORMATIVĂ

**privind activitatea Centrului Național Anticorupție pe parcursul februarie - mai 2015
întru executarea priorităților stipulate în Programul de activitate al Guvernului 2015-2018,
aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 11 din 18.02.2015**

În perioada de referință, activitatea anticorupție a fost axată în mod prioritar pe sporirea eficienței în prevenirea, depistarea, cercetarea și curmarea infracțiunilor de corupție, a celor conexe corupției, a faptelor de comportament corupțional și spălării banilor, asigurarea expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, evaluarea riscurilor de corupție în autoritățile publice, implementarea politicilor privind integritatea profesională a agenților publici, potrivit prevederilor Legii nr. 90-XVI din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției și Legii nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

În plan strategic, activitatea de combatere anticorupție s-a axat pe curmarea cu prioritate a infracțiunilor grave și deosebit de grave cu un grad sporit de pericol social, contracararea prioritară a faptelor coruptibile în rândul demnitarilor publici și persoanelor care dețin posturi înalte de conducere, lupta cu actele de corupție și conexe corupției în sistemul judecătoresc și organele de drept, în conformitate cu cadrul de politici publice naționale - Strategia națională anticorupție pe anii 2011-2015, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr. 154 din 21.07.2011 și Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013-2017, aprobată prin Legea nr. 130 din 06.06.2013.

S-a activizat lupta cu abuzurile și delapidările de fonduri europene și internaționale și îmbogățirea ilicită.

La nivel național, s-au întreprins măsuri complexe în vederea consolidării parteneriatului și întăririi relațiilor de colaborare a Centrului Național Anticorupție cu autoritățile publice - Procuratura, Poliția, Serviciul de Informații și Securitate, Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia Națională de Integritate, în scopul coordonării și realizării în comun a activităților îndreptate spre eradicarea fenomenului corupției în societate.

În domeniul legislativ, activitatea a fost direcționată preponderent spre elaborarea proiectelor de acte normative în vederea ajustării cadrului legal care reglementează domeniile ce țin de lupta cu corupția și spălarea banilor.

Pe plan extern, s-au întreprins acțiuni întru lărgirea și întărirea relațiilor de cooperare cu organisme internaționale și europene, cu instituțiile specializate similare din alte state, implementarea unui vast set de documente de politici și proiecte internaționale anticorupție și de luptă cu spălarea banilor.

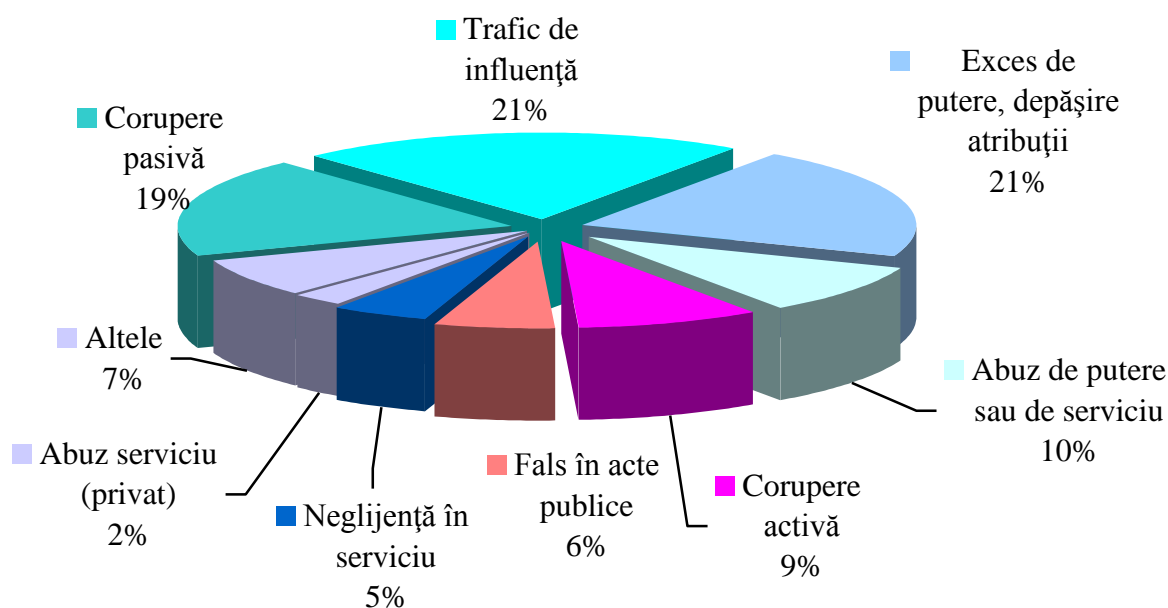
S-a consolidat managementul instituțional al Centrului Național Anticorupție și controlul intern, fiind orientat cu prioritate asupra asigurării integrității profesionale, păstrării statutului de organ apolitic, care este independent în activitatea sa și se supune doar legii, dispune de independență organizațională, funcțională și operațională în condițiile stabilite de Legea nr. 1104-XV din 06.06.2002.

În mod prioritar, în procesul de desfășurare a acțiunilor de combatere a corupției și spălării banilor s-a asigurat monitorizarea continuă a respectării stricte a principiilor legalității și imparțialității, apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, aplicării prioritare a metodelor de prevenire a corupției față de cele de combatere, aplicării metodelor și mijloacelor publice și colegiale menite să asigure climatul de transparență și cooperare civică în lupta cu fenomenul corupției.

În perioada de referință, ofițerii anticorupție au cercetat 1132 de cauze penale cu un prejudiciu de 16,5 mln lei.

În rezultatul măsurilor de combatere, s-a asigurat contracararea întregului spectru de acte de corupție și conexe corupției săvârșite de funcționari - coruperii pasive, traficului de influență, excesului de putere și depășirii atribuțiilor de serviciu, abuzului de putere și abuzului de serviciu, coruperii active, falsului în acte publice, neglijenței de serviciu, delapidării averii străine cu folosirea situației de serviciu, îmbogățirii ilicite, luării de mită în sectorul privat.

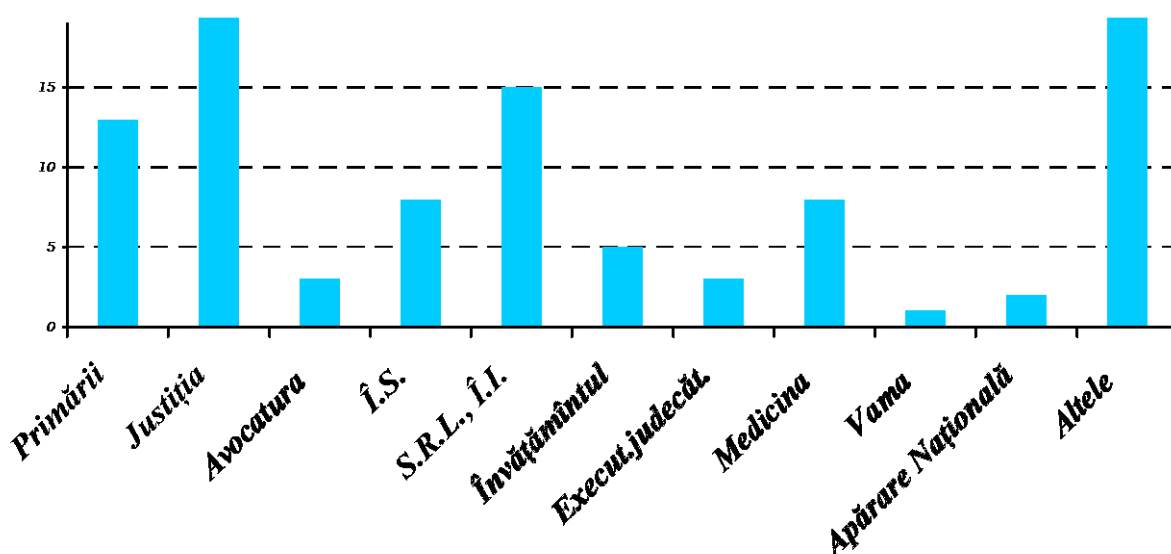
Ponderea actelor de corupție și conexe depistate

Printre posturile deținute de funcționarii cercetați penal pentru săvârșirea actelor de corupție și conexe corupție au fost: judecători, conducători de instituții publice și șefi de departamente din cadrul autorităților, primari, avocați, executori judecătorești, directori de întreprinderi de stat, medici, profesori, controlori de stat, polițiști, notari etc. Informația detaliată privind statutul suspectilor respectivi și faptele încriminate acestora s-a publicat regulat pe site-ul C.N.A. www.cna.md.

Activitatea specială de investigații realizată în domeniul anticorupție a acoperit toate instituțiile publice, sectoarele economice și sociale ale țării, cele mai multe infracțiuni de corupție fiind înregistrate în: organe de drept și ale justiției, birouri de avocatură, oficii de executori judecătorești, organe ale administrației publice locale, organe de control, instituții de învățământ, medicină, vamă, întreprinderi de stat, organizații comerciale.

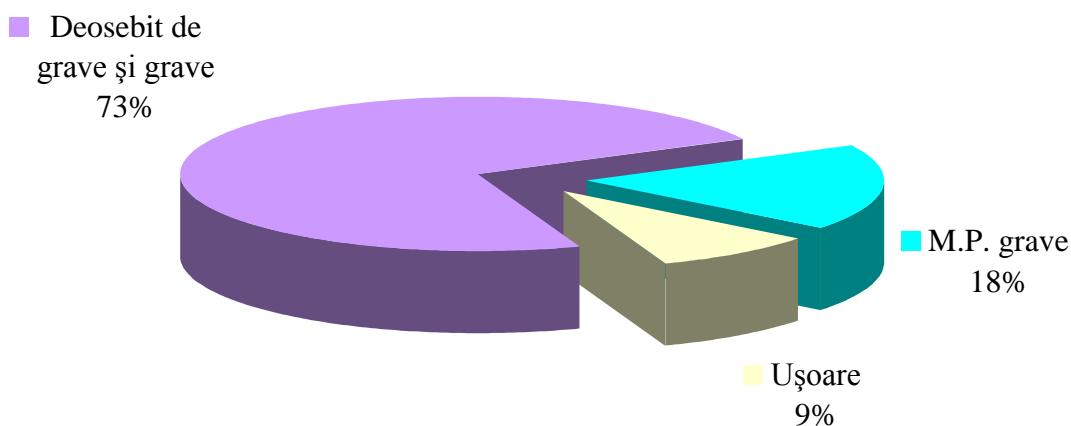
Nivelul corupției în instituții, organizații

De asemenea, au fost relevate acte de corupție și conexe corupției săvârșite de persoane fizice. Tipurile de infracțiuni de corupție cel mai des săvârșite de persoanele fizice au fost traficul de influență asupra colaboratorilor de poliție, altor persoane cu funcții de răspundere, precum și coruperea activă.

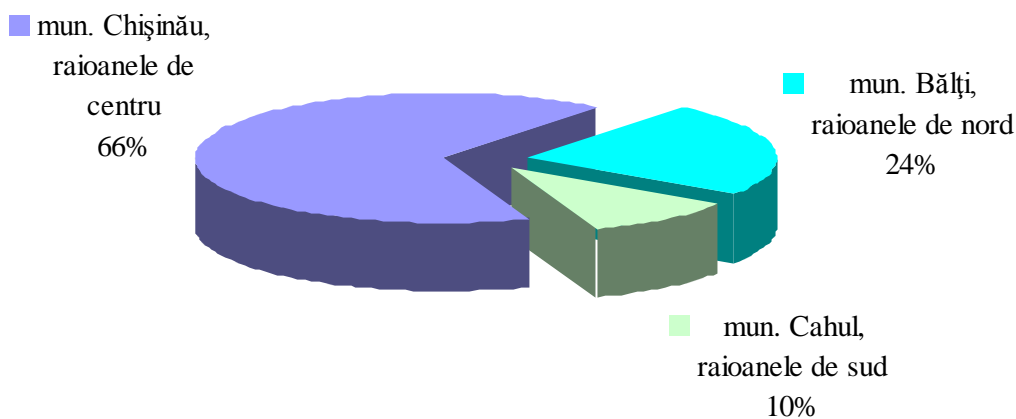
În perioada de referință, activitatea anticorupție a fost orientată prioritar spre contracararea infracțiunilor deosebit de grave și grave, astfel din numărul total de infracțiuni documentate 73% au constituit deosebit de grave și grave, 18% - mai puțin grave, 9% - ușoare.

Raportul infracțiunilor depistate, conform gradului de pericol social

Analiza infracțiunilor depistate din punct de vedere teritorial denotă că activitatea anticorupție a fost realizată pe întreg teritoriul Republicii Moldova și în toate raioanele țării, 66% din infracțiuni fiind înregistrate în raioanele din centrul republicii, 24% - în raioanele de nord ale țării, 10% - localitățile sudice.

Raportul infracțiunilor depistate, din punct de vedere teritorial

În perioada de raport, s-a intensificat lupta cu corupția în sistemul judecătoresc, fiind cercetate infracțiuni săvârșite de 9 judecători, care își desfășurau activitatea în cadrul: Consiliului Superior al Magistraturii, Judecătoriei Comerciale de Circumscripție, Curții de Apel Economice, Judecătoriei Anenii Noi, Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

Au fost remise și se examinau în instanțele judecătorești cauze penale de corupție în privința judecătorilor Judecătoriei Căușeni, Judecătoriei raionului Glodeni, Curții de Apel Chișinău, precum și a executorilor judecătorești pentru săvârșirea infracțiunii de spălare de bani cu implicarea agenților nerezidenți.

De asemenea, în instanțele judecătorești s-au aflat la examinare cauze penale de corupție și conexe corupției pornite în privința infracțiunilor cu rezonanță și cu un grad sporit de pericol social comise de ex-conducătorii Băncii de Economii, persoanelor învinuite de coruperea deputaților Parlamentului Republicii Moldova, conducerii Direcției administrare fiscală a Serviciului Fiscal de Stat, vameșilor din cadrul Biroului Vamal Leușeni, președintelui AȘM, colaboratori ai Poliției de Frontieră și Inspectoratului Național de Poliție.

Totodată, s-a asigurat monitorizarea continuu a mersului ședințelor de judecată pe cauzele penale de corupție, pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție www.cna.md fiind publicate și mediatizate sentințele judecătorești privind condamnarea pentru acte de corupție și conexe corupției, adoptate de către instanțele de judecată.

În perioada de raport, au fost activate acțiunile anticorupție întru contracararea faptelor infracționale de îmbogățire ilicită. În acest sens, au demarat cercetări penale complexe pe fapte de îmbogățire ilicită, care au avut loc în perioada 2009-2013, manifestate prin depunerea de către factori de decizie ai unor instituții publice a mijloacelor bănești pe conturi personale din instituțiile financiare rezidente, precum și procurarea de bunuri valoarea cărora depășesc substanțial veniturile obținute din sursele legale declarate.

Având în vedere starea de lucruri dificilă din sistemul bancar național și abuzurile cu rezonanță social-sporită comise, începând cu luna februarie 2015, ofițerii anticorupție au inițiat cercetări complexe de amploare pe faptul încălcării regulilor de creditare de către administrația Băncii de Economii și a abuzurilor de serviciu soldate cu prejudicii în proporții deosebit de mari cauzate de factorii de decizie ai Băncii Sociale. Subiecți ai acțiunilor de urmărire penală sunt foștii președinți ai consiliilor de administrare ale băncilor respective, actuali și foști membri ai Consiliilor, precum și agenți economici care au beneficiat de creditele acordate cu încălcări.

În domeniul medicinei, în luna martie 2015, s-au desfășurat cercetări penale în privința faptelor de rezonanță privind depășirea atribuțiilor de serviciu de către demnitari și conducători înalți de instituții și spitale (inclusiv fostul ministru al Sănătății, șeful interimar al Spitalului Republican, șeful Direcției juridice a Ministerului, un notar și un registrator de stat), învinuiți de cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice. Cauza penală urmează să fie deferită justiției.

În luna aprilie 2015, au demarat cercetări complexe cu reținerea a 16 persoane care dețineau posturi înalte de conducere, inclusiv fostul ministru al Sănătății, șefi de spitale de nivel republican și local, conducerea Agenției Achiziții Publice, șefi din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Departamentului Instituții Penitenciare, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, coruperii pasive și active, la aranjarea ilegală a 20 de licitații de achiziționare a echipamentelor medicale și consumabilelor în valoare de peste 200 mln lei.

În scopul prevenirii angajării în continuare în serviciul public a funcționarilor care nu dau dovadă de integritate, începând cu anul 2015 s-a implementat procedura de eliberare a Cazierelor de integritate a agenților publici, document care atestă existența sau lipsa în baza de date a Centrului Național Anticorupție a informației cu privire la funcționarii publici.

În perioada respectivă, au fost supuse expertizei anticorupție 180 de proiecte, dintre care 121 au fost proiecte de legi și 59 proiecte de hotărâri ale Guvernului. Cu titlu de inițiativă legislativă a deputaților în Parlament au fost înaintate 51,8% din proiecte, de către Guvern - 43%, de alte autorități - 5,2 (BNM, SIS, Procuratură, CNPF). În proiectele expertizate au fost identificați 255 de factori de coruptibilitate, inclusiv: discreții excesive ale autorităților publice, conflicte de norme de drept, formulări lingvistice ambigue, responsabilități și sancțiuni necorespunzătoare. S-a constatat ca autorii proiectelor în multe cazuri își promovează interese personale și private, aceste interese fiind din următoarele domenii: scutirea de taxe fiscale și vamale, schimbarea destinației terenurilor, încheierea parteneriatelor public-private, derogări de la regulile privind comerțul, crearea parcurilor industriale, favorizarea bugetară a unor autorități publice.

În domeniul anticorupție s-au elaborat următoarele proiecte de acte legislative și normative:

- proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, Codului penal și Legii nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații, care are drept scop implementarea în perioada 2014-2016 a prevederilor Acordului de Asociere RM-UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014, care prevede necesitatea implementării măsurilor pentru prevenirea și combaterea fraudei și a oricăror alte activități ilegale, prin ajustarea cadrului legal național la prevederile Convenției din 26 iulie 1995 privind protejarea intereselor financiare ale Comunității Europene. Proiectul urmărește încriminarea faptelor de delapidare, deturnare și obținere ilegală de fonduri externe, inclusiv europene, precum și înlăturarea lacunelor stabilite în legile vizate;
- în vederea îmbunătățirii cadrului legislativ privind testarea integrității profesionale a agenților publici, asigurării clarității în domeniul dat, s-a elaborat un proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 325 din 2013 privind testarea integrității profesionale, Legii nr. 90 din 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, Legii nr. 158 din 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Codul muncii;
- proiectul Hotărârii Parlamentului privind modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr. 154 din 21.07.2011 pentru aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015.

În vederea sensibilizării și educației anticorupție a cetățenilor, au fost desfășurate 198 de activități anticorupție la care au participat 9363 de agenți publici și cetățeni.

Astfel, în legătură cu publicarea la 14.02.2014 a Legii nr. 325 din 23.12.2013 privind testarea integrității profesionale, au fost efectuate 74 de instruirii cu tematica „Integritatea funcționarului public, prevederile Legii privind testarea integrității profesionale”, la care au participat 4251 de agenți publici.

De menționat, campania “EU – pentru educație prin integritate”, desfășurată în scopul educării tinerei generații a Republicii Moldova în spiritul intoleranței față de fenomenul copiatului, plagiatului, protecționismului și corupției, efectuată în comun cu instituțiile de învățământ.

În colaborare cu Asociația "PRO Democrația" și Fundația "Hanns Seidel pentru România și Republica Moldova" a derulat Proiectul „PLĂTEȘTE ZERO PENTRU CE ȚI SE CUVINE”, având drept scop informarea, conștientizarea și implicarea tinerilor în prevenirea faptelor de corupție. Proiectul prin obiectivele sale își propune să contribuie la creșterea gradului de informare a tinerilor privind fenomenul corupției în România și Republica Moldova, consecințele negative asupra societății, creșterea participării tinerilor în acțiuni de prevenire a faptelor de corupție.

În vederea sensibilizării absolvenților claselor a 12 - a față de fenomenul corupției, au fost susținute 6 instruirii cu tematica „Toleranță zero corupției în cadrul examenelor de BAC” cu liceele din capitală.

În perioada februarie - martie 2015 s-a lansat campania de sensibilizare a tinerilor „Caravana Integrități - Tinerii sfidează corupția” în cadrul tuturor instituțiilor de învățământ din zona de nord a țării.

Au fost inițiate procese de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Serviciului Vamal și Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (domeniul misiuni diplomatice și afaceri consulare).

Evaluarea riscurilor de corupție în cadrul Departamentului Poliției de Frontieră și Agenției pentru protecția consumatorilor sunt în stadiu de finalizare.

La începutul anului 2015, ca rezultat al studierii rapoartelor Curții de Conturi, cercetărilor și studiilor efectuate de organizații nonguvernamentale, investigațiilor jurnalistice și publicațiilor în mass-media, precum și a datelor statistice în domeniul silviculturii, a fost selectată Agenția „Moldsilva” pentru aplicarea în cadrul acesteia a procesului de identificare, evaluare și analiză a riscurilor de corupție.

O problemă majoră constatăată în rezultatul evaluării riscurilor de corupție în domeniul plăților neformale în medicină, este lipsa unui cod deontologic a lucrătorului medical la nivel național, care urmează să fie elaborat și implementat.

În domeniul proiectelor de asistență externă pentru eficientizarea luptei cu corupția, s-au efectuat consultări cu delegația Uniunii Europene în Republica Moldova privind modalitatea și etapele de lansare și implementare în anul 2015 a proiectului Twinning - consolidarea capacităților operaționale ale Centrului Național Anticorupție în combaterea corupției.

S-a colaborat cu PNUD Moldova în vederea definitivării Conceptului de proiect privind consolidarea capacităților de prevenire și analiză a corupției, care a fost acceptat spre finanțare de către Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei.

În cadrul platformei guvernamentale amp.gov.md s-a efectuat raportarea datelor privind asistența externă de care a beneficiat Centrul Național Anticorupție în perioada 2014 – 2015.

S-a organizat activitatea Misiunii de experți din Croația pentru evaluarea necesităților instituționale în cadrul Centrului Național Anticorupție.

Pe plan internațional, s-a participat la ședința plenară a Rețelei anticorupție din Europa de Est și Asia Centrală, Centrul de Conferințe a OECD din Paris, Franța.

A fost organizată vizita de studiu privind schimbul de bune practici anticorupție a experților din cadrul Agenției Anticorupție din Serbia și Centrului Național Anticorupție.

Astfel, în perioada vizată, în domeniul prevenirii și combaterii corupției și spălării banilor s-a asigurat colaborarea fructuoasă cu instituțiile similare din România, Turcia, Olanda, Estonia, Statele Unite ale Americii, Polonia, Serbia, Franța.

Au fost efectuate vizite de studiu ale reprezentanților Centrului Național Anticorupție în Franța, Polonia, Olanda, Ungaria, Ucraina, România, fiind preluată experiența pozitivă a acestor țări în domeniul anticorupție.

S-a colaborat cu Secretariatul OSCE din Viena privind organizarea la Chișinău a Seminarului regional privind consolidarea cooperării în prevenirea corupției între Guvern și sectorul privat.

Centrul Național Anticorupție